

17 Οκτωβρίου 2019

Η ένοχη σιωπή του παναγιωτάτου Στέπινατς (γεννοκτονία των Σέρβων 1941-45)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#)

Ο καθολικός αρχιεπίσκοπος της Κροατίας παναγιότατος Στέπινατς χαιρετάει τον δικτάτορα των ούστασι Άντε Πάβελιτς εγγυούμενος την πλήρη συνεργασία και στήριξη της Καθολικής Εκκλησίας. Ζάγκρεμπ 16 Απριλίου 1941.

Στις 8 Φεβρουαρίου 1942 ο κροάτης πολιτικός Πρβόσλαβ Γκρίζογκονο, φανατικός καθολικός, πρώην υπουργός σε διάφορες κυβερνήσεις της Γιουγκοσλαβίας πριν από τον πόλεμο, στέλνει στον αρχιεπίσκοπο του Ζάγκρεμπ Αλόιζιγιε Στέπινατς την εξής επιστολή:

«Εγώ σας γράφω σαν άνδρας προς άνδρα, σαν χριστιανός σε χριστιανό. Ήταν από μήνες στις προθέσεις μου να το κάνω, ελπίζοντας πάντα ότι οι φοβερές ειδήσεις από όλη την Κροατία θα σταματούσαν να φθάνουν, ώστε να μπορέσω να συγκεντρωθώ και να σας γράψω ήρεμα. Στη διάρκεια των τελευταίων 10 μηνών, οι

Σέρβοι δολοφονήθηκαν και εξοντώθηκαν στην Κροατία με τις πιο βίαιες μεθόδους. Οι ιδιοκτησίες τους, που εκτιμούνται σε πολλά δισεκατομμύρια δηνάρια, εκλάπησαν. Το κόκκινο χρώμα της ντροπής και της οργής καλύπτει το πρόσωπο όλων των έντιμων Κροατών.

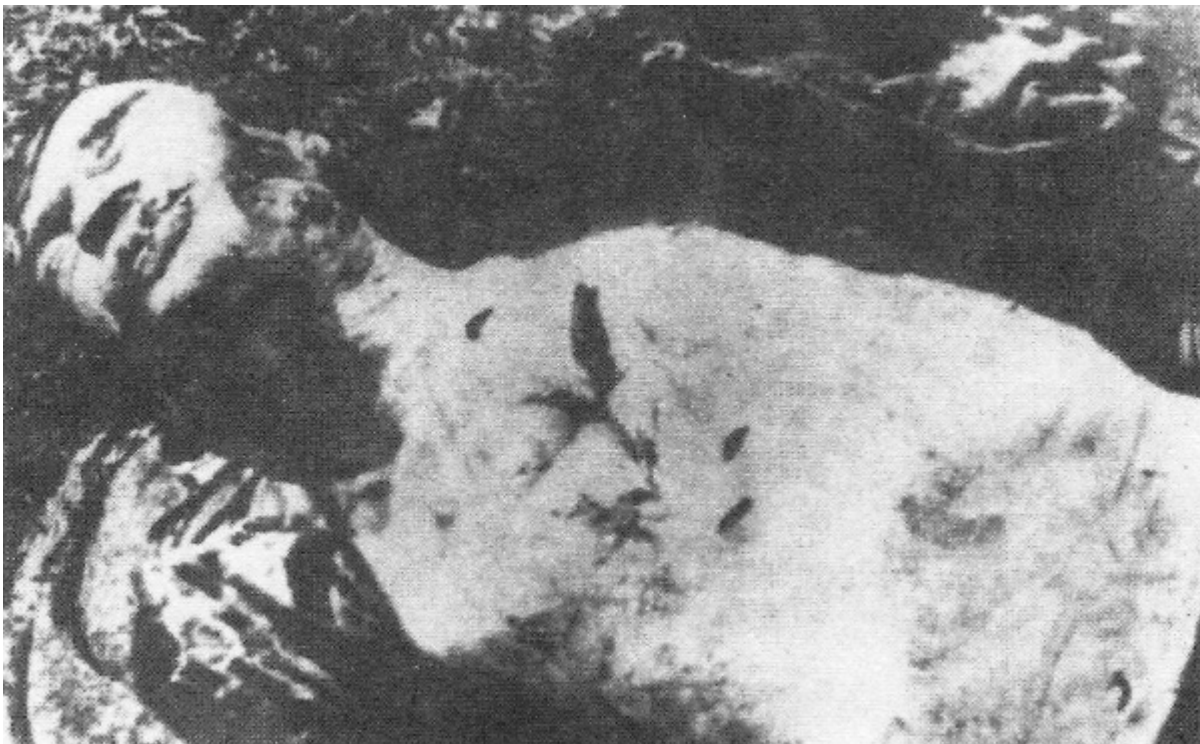

Αναμνηστική φωτογραφία των ούσταισι στο στρατόπεδο συγκέντρωσης του Γιασένοβατς στο εσωτερικό ενός ομαδικού τάφου και πάνω στον σωρό των πτωμάτων.

Η σφαγή των Σέρβων άρχισε με την πρώτη ημέρα της ίδρυσης του Ανεξάρτητου Κράτους της Κροατίας (βλέπε Γκόσπιτς, Γκούντοβατς, Μπόσανκα, Κράινα κλπ.) και συνεχίστηκε αδιάκοπα μέχρι σήμερα. Ο τρόμος δεν συνίσταται μόνο στη δολοφονία. Η σφαγή συμπεριλαμβάνει τα πάντα και τους πάντες: γέρους, γυναίκες και παιδιά, και συνοδεύεται από βάρβαρους βασανισμούς... Τα ποτάμια Σάβα και Ντράβα, ο Δούναβης με τους παραποτάμους, έχουν μεταφέρει χιλιάδες και χιλιάδες πτώματα Σέρβων. Βρέθηκαν πτώματα με κρεμασμένη την επιγραφή:

«Κατεύθυνση Βελιγράδι. Παραλήπτης ο βασιλιάς Πέτρος». Σε μια βάρκα στις όχθες του Σάβα βρέθηκε ένας σωρός από κεφάλια παιδιών μαζί με το κεφάλι μιας γυναίκας (πιθανότατα, η μητέρα κάποιου παιδιού από αυτά) με την επιγραφή: «Κρέας για την αγορά του Γιοβάνοβο στο Βελιγράδι».

Η περίπτωση της Μίλεβα Μπόζινιτς, από τη Στάμπαντζα, είναι ιδιαίτερα φρικτή: το παιδί της ξεριζώθηκε από τα σπλάχνα της. Υπάρχει επίσης η περίπτωση των ψητών κεφαλιών στη Βοσνία, των γεμάτων με σερβικό αίμα δοχείων, η περίπτωση των Σέρβων που υποχρεώθηκαν να πιουν το ζεστό αίμα των συγγενών τους που είχαν δολοφονηθεί... Αμέτρητες γυναίκες, κορίτσια και κοριτσάκια - οι μητέρες μπροστά στις κόρες τους και οι κόρες μπροστά στις μητέρες τους - βιάζονταν ή στέλνονταν στα στρατόπεδα για να τις χρησιμοποιήσουν εκεί οι ούστασι. Έγιναν βιασμοί ακόμη και μέσα στα ιερά των ορθοδόξων εκκλησιών. Στην πόλη Πέτρινια, ένα παιδί υποχρεώθηκε να βιάσει τη μάνα του. Η σφαγή των Σέρβων στην ορθόδοξη εκκλησία της Γκλίνα δεν έχει κανένα προηγούμενο στην ιστορία.

Το πτώμα του Βόσνιου Ορθόδοξου μητροπολίτου της Ντέμπαρ, Πέταρ Σίμωνοτις, δολοφονήθηκε από τους ούστασι μετά από φρικτά βασανιστήρια.

Υπάρχουν λεπτομερείς αναφορές για όλα αυτά τα εγκλήματα. Οι Γερμανοί και οι Ιταλοί έμειναν έκπληκτοι από αυτά τα εγκλήματα. Αυτοί τράβηξαν φωτογραφίες αμέτρητων περιπτώσεων εγκλημάτων αυτού του είδους. Οι Γερμανοί λένε ότι οι Κροάτες ενήργησαν με τον ίδιο τρόπο και πριν από 30 χρόνια στη διάρκεια του πολέμου με τη Γερμανία. Γι' αυτό τον λόγο υπάρχει ακόμη το γερμανικό ρητό: «Ο θεός να μας φυλάει απ' την πανούκλα, την πείνα και από τους Κροάτες». Οι

Γερμανοί [της περιοχής Σρέμ] μας περιφρονούν γι' αυτό τον λόγο και συμπεριφέρονται πιο ανθρώπινα στους Σέρβους. Οι Ιταλοί φωτογράφησαν ένα δοχείο που περιείχε περισσότερα από 3 κιλά μάτια Σέρβων, έναν Κροάτη που φορούσε ένα κολιέ από μάτια Σέρβων και έναν άλλο Κροάτη, από το Ντουμπρόβνικ, που φορούσε μια ζώνη με κρεμασμένες γλώσσες Σέρβων.

Οι βαρβαρότητες των στρατοπέδων, όπου χιλιάδες Σέρβοι δολοφονήθηκαν και πέθαναν από τις παγωνιές και την πείνα, είναι γεγονότα φοβερά για να αναφέρονται.

Οι Γερμανοί μιλούν για ένα στρατόπεδο στην περιοχή της Λίκα όπου βρίσκονταν χιλιάδες Σέρβοι. Όταν, όμως, οι Γερμανοί έφθασαν στη Λίκα βρήκαν το στρατόπεδο άδειο, πλημμυρισμένο στο αίμα και διάσπαρτο με ματωμένα ρούχα. Είπαν πως ένας Σέρβος επίσκοπος έχασε τη ζωή του σ' εκείνο το στρατόπεδο. Χιλιάδες και χιλιάδες Σέρβων βασανίζονται στο Γιασένοβατς, όπου περνούν αυτό το σκληρό χειμώνα σε ξύλινες παράγκες, χωρίς ψάθες και σκεπή, επιβιώνοντας με μερίδες φαγητού που τις αποτελούν δύο πατάτες την ημέρα για κάθε άτομο. Δεν υπάρχουν ανάλογες περιπτώσεις στην ευρωπαϊκή ιστορία. Θα πρέπει να προστρέξουμε στην Ασία την εποχή του Ταμερλάνου ή του Τζένκινς Χαν, ή ακόμη στην Αφρική, σε χώρες αιμοδιψών βασιλιάδων, για να συναντήσουμε μια παρόμοια κατάσταση.

Σέρβα χωρική που της αφαίρεσαν τα μάτια για να στολίσουν τη συλλογή του δικτάτορα Άντε Πάβελιτς

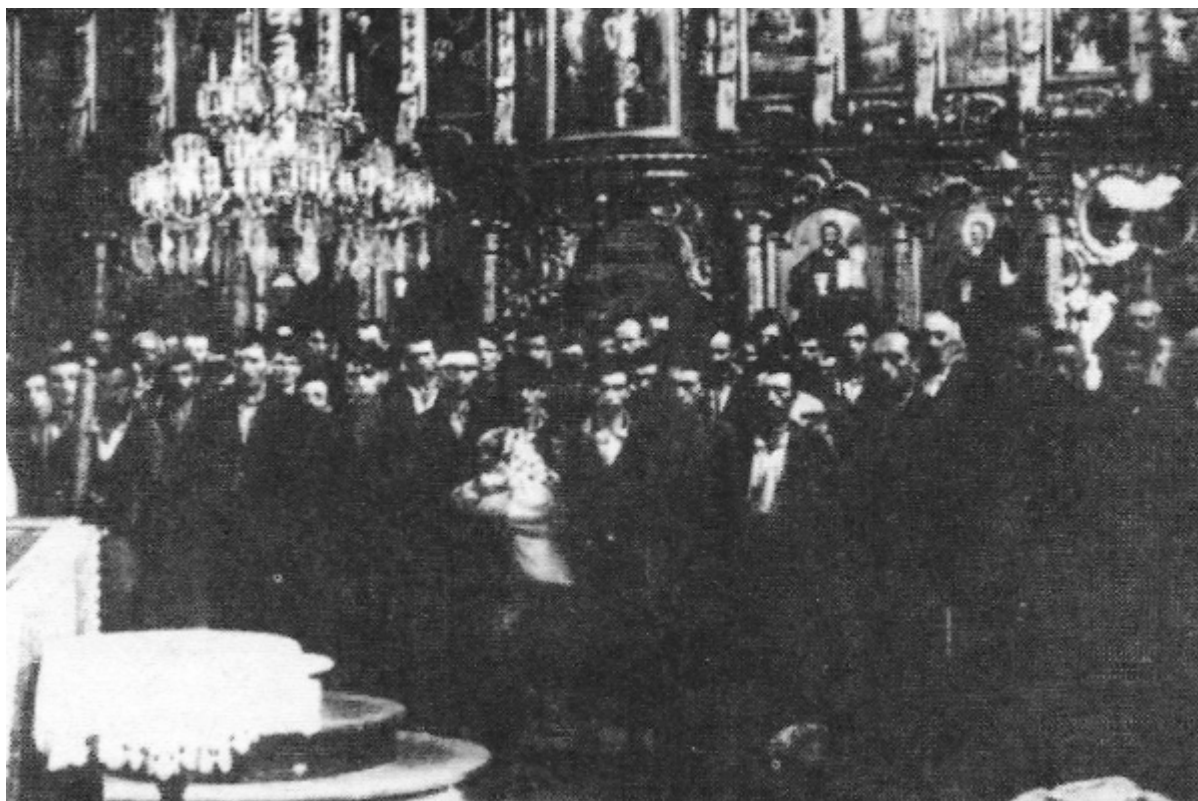
Αυτά τα γεγονότα ντρόπιασαν το όνομα της Κροατίας για τους επόμενους αιώνες. Τίποτα δεν μπορεί να μας αθώσει από αυτά. Δεν θα είμαστε σε θέση να μιλήσουμε για το χιλιόχρονο πολιτισμό της Κροατίας ούτε στον τελευταίο κακομοίρη των Βαλκανίων, διότι ούτε οι Τσιγγάνοι δεν μπορούν να σχεδιάσουν τέτοιες ωμότητες.

Γιατί γράφω σε Εσάς που δεν είστε πολιτικό πρόσωπο και δεν μπορείτε να έχετε την ευθύνη όλων αυτών;

Ο λόγος είναι ότι η δική μας καθολική Εκκλησία συμμετείχε με δύο τρόπους σε όλα αυτά τα βάρβαρα εγκλήματα χωρίς προηγούμενο και που ξεπερνούν την ιεροσυλία...

Πρώτα, ένας μεγάλος αριθμός στελεχών του κλήρου, ιερείς και μοναχοί, στελέχη των οργανώσεων της κροατικής νεολαίας, συμμετείχαν ενεργά σε όλα αυτά. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι καθολικοί ιερείς έγιναν δεσμοφύλακες των στρατοπέδων και συνένοχοι των ούστασι, επιβραβεύοντας έτσι τους βασανισμούς

και τις σφαγές χριστιανών. Ένας καθολικός ιερέας σκότωσε με τα ίδια του τα χέρια έναν ορθόδοξο. Αυτοί δεν θα μπορούσαν να κάνουν τίποτα από όλα αυτά χωρίς την άδεια των επισκόπων τους. Αν έχουν κάνει όλα αυτά χωρίς την άδεια των επισκόπων τους, θα έπρεπε να χάσουν τη θέση τους και να οδηγηθούν στη δικαιοσύνη. Αφού αυτό δεν συνέβη, σημαίνει ότι οι επίσκοποι τους είχαν δώσει την άδεια.

Οι ορθόδοξοι Σέρβοι της Χρβάτσα Ντούμπιτσα συγκεντρωμένοι από τους ούστασι στο εσωτερικό του ορθόδοξου ναού για να υποβληθούν στην ιεροτελεστία του βιαίου προσηλυτισμού ώστε να ασπαστούν τον καθολικισμό.

Δεύτερο, η καθολική Εκκλησία χρησιμοποίησε όλα τα μέσα για να προσηλυτίσει όσους Σέρβους είχαν επιβιώσει. Και τότε, λοιπόν, ενώ η γη άχνιζε από το αίμα των αθώνων θυμάτων, ενώ οι αναστεναγμοί έβγαιναν από τα στήθη όσων επιβίωναν, οι ιερείς, οι μοναχοί και οι θρησκευόμενοι [καθολικοί] κρατούσαν στο ένα χέρι το μαχαίρι ούστασι και στο άλλο χέρι το Ευαγγέλιο και τα κομποσκοίνια.

Όλη η περιοχή της Σρέμ είναι γεμάτη φυλλάδια - συνταγμένα από τον καθολικό επίσκοπο Ακσάμοβιτς και τυπωμένες, με δική του διαταγή, στο Ντγιάκοβο - όπου καλούνται οι Σέρβοι να σώσουν τις ζωές τους και τις περιουσίες τους ασπαζόμενοι τον καθολικισμό. Η δική μας Εκκλησία είναι σαν να ήθελε να δείξει πως μπορούσε να καταστρέψει τις ψυχές, όπως οι ούστασι καταστρέφουν τα σώματα.

Υπάρχει ακόμη μια μεγάλη κηλίδα ντροπής στην καθολική Εκκλησία, γιατί, την ίδια περίοδο, πολυάριθμες ορθόδοξες εκκλησίες και όλα τα ορθόδοξα μοναστήρια

δημεύθηκαν, οι περιουσίες τους και πολλοί ιστορικοί θησαυροί λεηλατήθηκαν. Ακόμη και η εκκλησία του πατριάρχη Σρέμσκι Κάρλοβτσι δεν γλίτωσε.

Όλη αυτή η βία ενάντια στη συνείδηση και τη λογική ντρόπιασε ακόμη περισσότερο το έθνος και το όνομα της Κροατίας» **[67]**.

Αυτή η επιστολή στον παναγιότατο Στέπινατς δεν είναι η πρώτη προσπάθεια του κροάτη Γκρίζογκονο προς την καθολική Εκκλησία για να αντιμετωπιστεί η γενοκτονία των ούστασι. Ήδη προηγουμένως, στις 24 Ιουνίου 1941, ο Γκρίζογκονο είχε γράψει μια επιστολή στον καθολικό αρχιεπίσκοπο του Βελιγραδίου, παναγιότατο Γιόσιπ Ούιτσιτς, παρακαλώντας τον να ενδιαφερθεί προς το Βατικανό ώστε να σταματήσει την επιχείρηση εξόντωσης των ούστασι στην Κροατία. **Αλλά η Εκκλησία της Ρώμης είχε σιωπήσει, όπως επίσης σιωπάει και ο αρχιεπίσκοπος του Ζάγκρεμπ.** Το Βατικανό και ο παναγιότατος Στέπινατς προσποιούνται πως είναι κουφοί και τυφλοί. Έτσι η σφαγή συνεχίζεται.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΗ:

67. Η επιστολή του Γκρίζογκονο βρίσκεται στα αρχεία του βρετανικού υπουργείου των Εξωτερικών (Foreign Office, R. 5182/246/92, Sir Ronald Campbell, Public Record Office, Λονδίνο, FO 371/37630. 163060). Ο Πρβόσλαβ Γκρίζογκονο κατοικούσε στο Βελιγράδι και, όπως πολλοί Κροάτες, παρέμεινε στην Σερβία που ήταν υπό γερμανική κατοχή.

Πηγή: Μάρκο Αουρέλιο Ριβέλλι, «Ο Αρχιεπίσκοπος της Γενοκτονίας», έρευνα-επιμέλεια: Νίκος Κλείτσικας, μετάφραση: Μαργαρίτα Σαλβάτο, εκδόσεις Προσκήνιο, Αθήνα 2000, σ. 104-106.